

Základní škola, Trutnov, R. Frimla 816

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

„Musíme respektovat rozdíly mezi lidmi v jejich temperamementech i schopnostech, to, že člověk je aktivní tvořivá bytost. Není sice možné každé dítě všemu naučit, ale je možno zajistit mu porozumění a náležité výchovné vedení. Není možné učinit každé dítě nadprůměrně vzdělaným, ale je možno dát mu předpoklady, aby mohlo uplatnit své záliby a schopnosti, což bude nejspolehlivější základnou vývoje osobnosti. Je především v moci rodičů, učitelů a vychovatelů, aby naučili dítě nejen logicky a samostatně myslet, jednat a tvořit, ale i šťastně žít.“ Zdeněk Matějček

Obsah

- 1. Identifikační údaje**
- 2. Charakteristika ŠD**
- 3. Personální podmínky**
- 4. Co našim dětem družina umožňuje**
- 5. Cíle výchovy v ŠD**
- 6. Materiální podmínky**
- 7. Ekonomické podmínky**
- 8. Bezpečnost a ochrana zdraví**
- 9. Klíčové kompetence**
- 10. Vzdělávací obsah ŠD**
- 11. Délka vzdělávání**
- 12. Formy vzdělávání**
- 13. Plán hospitační a kontrolní činnosti**
- 14. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení**
- 15. Práva a povinnosti dětí**
- 16. Podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami včetně dětí nadaných**
- 17. Závěr**

1. Identifikační údaje

Základní škola, Trutnov, R. Frimla 816

Název školy: Základní škola Trutnov, R. Frimla 816

Ředitelka školy: Mgr. Jitka Libřická

Zástupkyně ředitelky: Mgr. Hana Wolfová

Vedoucí vychovatelka: Petra Vočadlová

Kontakty:

Telefon: 499 813 073, 732 606 764

E- mail: skola@4zsrf.cz

Webové stránky: www.4zsrf.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2025

Vypracovala: Petra Vočadlová vedoucí ŠD

Na základě dohody vychovatelek byla vytvořena základní struktura témat. Obsah témat není uzavřen, bude doplňován a pozměňován. Můžeme tak profilovat školní družinu „na míru“ podle potřeb a zájmů žáků, požadavků rodičů, podmínek i tradic školy.

2. Charakteristika ŠD

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování. I pro školní družinu platí obecný cíl – výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka a to pomocí složek výchovy, označovaných jako rozumová, mravní, tělesná, estetická a pracovní. Chceme u dětí rozvíjet dovednosti potřebné pro život ve společnosti a prostřednictvím aktivit mimo vyučování ho vybavit žádoucími dovednostmi, vědomostmi a postoji. Chceme posilovat osobnost každého jedince, pomoci mu najít se, profilovat a dosáhnout úspěchu. Klademe důraz na vhodnou motivaci, radost z činnosti a povzbuzování.

Důležitou úlohu má školní družina také v prevenci sociálně patologických jevů.

Nezapomínáme ani na to, že každé dítě, které právě absolvovalo školní vyučování, netouží potichu sedět a „být hodné“. Finanční zabezpečení je dostatečné v rámci možnosti školy.

Pravidla provozu jsou stanoveny ve školním řádu ŠD, který je závazný pro všechny účastníky vzdělávání (žáky, pedagogy i rodiče). Je k nahlédnutí na dostupných místech v budově základní školy, ve školní družině a na webových stránkách školy.

3. Personální podmínky

Zájmové činnosti v družině jsou řízeny pěti kvalifikovanými vychovatelkami. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích: tělovýchovná činnost, hudební průprava, výtvarná činnost aj.

Vychovatelky se vzdělávají individuálně, podle svých potřeb a zájmů. Využívají ve své práci poznatky z odborné literatury, čtou Učitelské noviny a odborné knihy a časopisy.

Vychovatelky vystupují jako partneři rodičů při výchově dítěte, v případě potřeby navazují s rodiči osobní, telefonický nebo písemný kontakt.

Úkolem vychovatelek je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy a také rozvíjet u dětí schopnost rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a problémovým žákům věnujeme zvláštní pozornost. Dbáme důsledně na psychohygienické podmínky pro činnost a respektujeme právo žáka na neúčast nabízené činnosti. Snažíme se, aby všichni žáci zažívali pocit úspěchu, povzbuzujeme a motivujeme je. Každému žákovi vytváříme takové podmínky, aby se ve školní družině mohlo všestranně rozvíjet a cítilo se sebevědomě.

4. Co našim dětem družina umožňuje

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům. Prostřednictvím zájmových aktivit se snažíme žáky vybavit žádoucími kompetencemi, aby obstáli ve svém budoucím životě.

- vyjádřit svůj názor
- tvořit, poznávat, zkoumat, experimentovat, rozvíjet představivost
- komunikovat s dětmi i dospělými, navazovat přátelství
- spolupracovat v týmu
- posílení zdravé sebeúcty - oceněním, pozitivním hodnocením

Naše školní družina chce vytvořit dětem klidné a tvořivé prostředí, kde mohou uplatnit své schopnosti a dovednosti, smysluplně vyplnit svůj volný čas, připravit je na život tak, aby byly úspěšné ve všech oborech a dokázaly se vyrovnat i s neúspěchy.

5. Cíle výchovy v ŠD

- zabezpečit pocit bezpečí a klidu
- umožnit žákům dostatečnou regeneraci po vyučování
- rozvíjet samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu
- pomáhat mladším a slabším spolužákům
- vést žáky k smysluplnému a aktivnímu trávení volného času, udržování duševního a fyzického zdraví
- prohlubovat všeobecný přehled pomocí her
- rozvíjet tvořivost
- upevňovat zásady hygieny, správného stolování a dodržování zásad slušného chování

6. Materiální podmínky

Materiální vybavení pro školní družinu je průběžně dokupováno.

Pro svou činnost využíváme vlastní prostory zařízené jako herny, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku. Dále využíváme, školní tělocvičny, knihovnu, počítačovou učebnu, učebnu hudební výchovy, hřiště atrium, dětské školní hřiště před školou. Pro rozvoj čtenářských dovedností má družina i vlastní knihy a pravidelně odebíráme dětské časopisy. Jsme kvalitně vybaveni i pro výtvarné a pracovní činnosti.

7. Ekonomické podmínky

Poplatek za ŠD je 200 Kč měsíčně, platba je uskutečňována pololetně.

8. Bezpečnost a ochrana zdraví

Školní družina v době pobytu dětí na sebe bere odpovědnost za jejich bezpečnost a ochranu zdraví a plní povinnosti dohledu nad nezletilými (paragraf 422 občanského zákoníku). Pracovní řád pro zaměstnance školy a školských zařízení ukládá pedagogickým pracovníkům vykonávat nad žáky dozor. Vychovatelky jsou proškoleny o předpisech PO a BOZP. Dodržují bezpečnostní předpisy v práci. Snaží se učinit všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno. Dojde-li k úrazu, zajistí první pomoc, informuje rodiče a vyplní patřičnou dokumentaci. Žáci jsou na začátku školního roku seznamováni se školním řádem a pravidelně jsou poučováni o dodržování bezpečnosti při práci, pobytu venku a před konáním akcí mimo školu.

9. Klíčové kompetence

Výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků na pedagogy volného času. Základní prací pedagogických pracovníků v ŠD je ovlivňování volného času nabídkou vhodných volnočasových aktivit, nabídka her, sportovních aktivit, kroužků.

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- je to kompetence školní, ale může se rozvíjet i v ŠD
- dítě si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi, započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- dítě si všímá problémů kolem sebe, hledá jejich řešení, chápe, že vyhýbání se jim nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je schopno obhájit své řešení, uvědomuje si, že za své řešení nese zodpovědnost, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, je iniciativní, započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písemně, dokáže naslouchat druhým.

4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- dítě si uvědomuje nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit, rozpoznává vhodné i nevhodné chování, posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, respektuje dohodnutá pravidla, chová se k ostatním tak, jak chce, aby se oni chovali k němu.

5. OBČANSKÉ KOMPETENCE

- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm, dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých, respektuje, chrání a

rozvíjí kulturní tradice národa, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- žák umí smysluplně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

10. Vzdělávací obsah ŠD

Obsah vzdělávání v některých oblastech navazuje na ŠVP školy a je uspořádán podle tematických celků, které zahrnuje RVP pro první stupeň základní školy. Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány a dílčí cíle. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji dobře přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat je v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s aktuálními zájmy dětí. **Současný školní zákon vymezuje obsah zájmového vzdělávání jako náplň volného času zájmovou činností.**

Výchovné programy se zaměřují na oblasti:

TÉMATICKÉ CELKY

Čísla 1 – 6 označují, které kompetence jsou danou aktivitou rozvíjeny nebo posilovány.

Obsah vzdělávání má pět oblastí:

1. Místo, kde žijeme

U nás doma

- vyprávíme si o životě naší rodiny, o svém domově 3,4,5
- kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas 4,6
- co kdo dělá v našich rodinách – kresba, koláž 3,6
- stavíme nebo kreslíme náš ideální dům 2,3,4
- popisujeme dům nebo byt, ve kterém bydlíme 2,3,4

Moje škola

- seznamujeme se s prostředím školy, školní družiny 1,2,6
- orientujeme se v budově školy 1,2,6
- zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje, seznamujeme se s pracovníky školy 1,3
- poznáváme, co se nám ve škole líbí, co bychom chtěli změnit 1,6
- vyrábíme výzdobu do školní družiny 1,6
- společně vytváříme pravidla pro chování ve školní družině 1,2,3,4,5

- pořádáme vycházky do okolí školy 1,6
- umíme udržovat pořádek v ŠD, uklízíme hry, hračky 1,2

Cesta do školy

- tento tematický celek je propojen s dopravní výchovou, která je nedílnou součástí činnosti ve školní družině
- povídáme si o cestě do školy a domů, o bezpečnosti na cestě každého z nás 1,2,4
- zajímáme se o dopravní značky v našem okolí, při procházkách určujeme jejich význam 1,2,6
- při vycházkách se učíme správně přecházet, sledujeme dodržování pravidel silničního provozu 1,2,6
- soutěžíme ve znalosti dopravních značek 1,5,6
- kreslíme a malujeme dopravní značky 1,6
- besedujeme o bezpečné jízdě na kole 1,6
- povídáme si o slušném chování při cestování 1,2,5

Naše město

- na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města 1,2,5,6
- kreslíme a malujeme naše město a okolí 1,3,4
- stavíme město z kostek, nebo z krabiček od léků 2,4,5,6
- ukazujeme si nejbližší cestu k důležitým budovám ve městě (městský úřad, pošta, poliklinika, nemocnice, policie, aj.) 1,2,3,4,5
- přemýšlíme a diskutujeme nad tím, co se nám ve městě líbí, či nikoliv, proč, co bychom si přáli změnit 1,2,3,4,5
- navštěvujeme historické budovy (muzeum, kostel) 1,2,3,4,5
- kreslíme znak města, povídáme si o historii, heraldice 1,5,6
- seznámení s posláním – pošty, knihovny, lékárny 1,3,4,5

Povolání

- kreslíme, čím bychom chtěli být 1,3
- polemizujeme nad nejprospěšnějším povoláním i s důvody pro a proti, výtvarně
- vše zpracováváme 1,2,3,4,5
- zjišťujeme, co musíme umět pro vybranou profesi 1,4,5
- pantomimicky ztvárňujeme povolání 2,3,4

Naše knihovna

- seznamujeme se s knihami a knižními žánry 3,5
- čteme pohádky a pověsti 1,6
- tvoříme záložku do knihy 1,6
- píšeme krátké příběhy, snažíme se výtvarně ztvárnit obal knihy 1,3,5

Okolí

- kreslíme plánec nejbližšího okolí 2,3,5

- vybíráme si blízké místo, na které dojdeme podle našeho plánu 1,2,3
- učíme se určovat světové strany 2,6
- besedujeme o místech naší vlasti, která jsme již navštívili 1,3,6
- soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, hradu, pohoří, zvířete, rostliny...) 1,2
- zajímáme se o vlajky států, kreslíme je 1,2

2. Lidé kolem nás

Rodina

- povídáme si o tom, co očekáváme od rodičů, co oni od nás 3,4
- diskutujeme o rolích v rodině, o významu správně fungující rodiny 1,3,4
- představujeme povolání našich rodičů – pantomimické předvádění a kreslení 3,4
- povídáme si o našich prarodičích 3,4
- diskutujeme o naší širší rodině 3,4
- vzpomínáme na rodinná setkání, zjišťujeme, kdo je bratranec, sestřenice, teta, strýc,... 3,4,6
- vyrábíme přáníčka k svátkům a narozeninám 3,4,5,6

Kamarádi

- povídáme o tom, kdo je kamarád, přítel, spolužák 1,3,4
- diskutujeme o vlastnostech našich kamarádů 2,3,4
- hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda 1,3,4
- z namalovaných podobizen vytváříme výstavku 3,6
- píšeme, co nám na kamarádech líbí - hledáme na každém něco, za co bychom ho mohli pochválit 1,2,3,4,5,6
- vyprávíme ostatním o svém nejlepším kamarádovi 2,4
- hrajeme hry na posílení soudržnosti v družině, pro rozvoj empatie, na posílení psychické odolnosti 1,2,3,4

Rozdíly mezi námi, naše smysly

- mluvíme o lidech znevýhodněných fyzicky, psychicky, sociálně 1,2,3,4,5
- cvičíme si dorozumívání odezíráním 4,5
- představujeme si pocity nevidomého, sestavíme určitou dráhu, kterou se snažíme překonat se zavřenýma očima 3,4,5
- pomocí navigace se snažíme orientovat v prostoru 2,4,5
- cvičíme hmat (např. poslepu určujeme předměty vložené do krabice) 2,3,4

Lidé na planetě Zemi

- čteme si pohádky z cizích zemí, ilustrujeme je 3,6
- sledujeme, jaká jsou jejich typická jídla, ovoce 1,2,6
- představujeme si jiné kultury z knih a časopisů, snažíme se pochopit odlišnosti kultur 1,3

Svátky a oslavy

- učíme se poblahopřát k svátku, narozeninám 1,3,4
- vyrábíme přání pro oslavence 1,4,6
- vyprávíme si smyslu adventu, vnímáme atmosféru Vánoc 2,3
- vyrábíme Mikuláše, čerta a anděla 3,4,6
- vyrábíme vánoční výzdobu, přáníčka, dárky a ozdoby 1,2,6
- čteme a vyprávíme si o vánočních zvycích, některé vyzkoušíme 1,3
- učíme se zpívat koledy 1,6
- čteme si o narození Ježíška 1,3
- diskutujeme o významu vánočních dárků 1,3
- na vycházkách pozorujeme vánoční výzdobu 3,4
- čteme a vyprávíme si o zvycích spojených s jarem 1,3
- připomínáme si křesťanský a pohanský původ Velikonoc 1,3
- čteme si a vyprávíme o zvycích spojených s jarem 1,3
- vyrábíme velikonoční výzdobu, zdobíme kraslice 1,6
- studujeme význam pálení čarodějnic a význam tohoto zvyku 1,6
- vyrábíme čarodějnice 1,6

Jak se správně chovat

- zvažujeme význam věty: „Chovej se k druhým tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě“ 1-6
- besedujeme o slušném chování, o „kouzelných slovech“ - děkuji, prosím, omlouvám se 1,2,3
- hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky 1,2,3
- učíme se pozdravit, poděkovat, omluvit se, poprosit aj. 3,4
- sestavujeme si pravidla slušného chování v každé družině 1-6
- učíme se správně stolovat a používat příbor, dodržujeme základní hygienické návyky 1,3
- hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do místností 2,3,4
- vyprávíme si o slušném chování v kině, v divadle, na koncertě, v dopravních prostředcích, při nakupování 1,2,3,6
- na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici 1-6

Mluvíme správně?

- cvičíme si jazyk (jazykolamy, říkadla) 1,3,5
- vyprávíme si pohádky a příběhy ze života 3,5,6
- dramatizujeme jednoduché pohádky 1,2,6
- cvičíme rytmus a melodii jazyka pomocí říkadel a básniček 1,3,5
- čteme s porozuměním a správnou artikulací z knih a časopisů 1,3,6
- pantomimicky předvádíme různé situace, pocity, povolání 2,3,5,6

Ve školní jídelně

- při stolování udržujeme hygienické návyky 2,5

- vzájemně hodnotíme své chování u stolu a v jídelně 2,5

Základy multimediální výchovy

- povídáme si o pořadech v TV, rádiu, vzájemně si doporučujeme pořady, které nás zaujali 3,6
- hodnotíme vhodné a nevhodné pořady v médiích, diskutujeme o tom, čím nás ovlivňují 1-6

Peníze

- hrou se snažíme v dětech prohloubit znalosti finanční gramotnosti, poznávání českých mincí a bankovek 1,4,5
- povídání o tom, co je plýtvání jídlem, penězi, energií, jak šetřit 4,5
- odhadujeme ceny potravin a celkového nákupu 4,5

3. Lidé a čas

Denní režim

- vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, o čase a jeho správném využití, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu 1,2,3,6
- kreslíme, co nás nejvíce baví, čemu věnujeme nejvíce času 1,5,6
- hrou ukazujeme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme vhodnou dobu 1,5,6
- plánujeme odpočinek po příchodu ze školy, vysvětlujeme si, co je aktivní odpočinek 1,6
- besedujeme na téma “ Jak jsem trávil víkend, prázdniny“, kreslíme, co jsme zažili 2-6
- kreslíme, malujeme různá měřidla času, procvičujeme určování času, odhad času 1,5
- besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění 5,6

Kalendář

- rozlišujeme jednotlivá roční období, dny, týdny a měsíce 1,2,3
- společně vytváříme náměty k vycházkám v rozných obdobích 1,3,4,5
- hovoříme o významných událostech, které se odehrávají během roku 1,3,6

Příprava do školy

- hrajeme hry na procvičení paměti, pozornosti a postřehu, hrajeme didaktické hry 1,3
- vzájemně si sdělujeme, jaké předměty máme nejraději a proč 1,5
- uvědomujeme si své slabé a silné stránky 1,3,4

Volný čas

- diskutujeme nad pojmem volný čas 1,3,6
- vzpomínáme na prázdniny, na místa, která jsme navštívili 1,2,6
- seřazujeme vybrané činnosti ve volném čase podle smysluplnosti a užitečnosti pro člověka 1,2,3,6
- výtvarně zobrazujeme trávení volného času každého z nás 1,2,4,6

4. Rozmanitost přírody

Příroda kolem nás

- na vycházkách pozorujeme změny v přírodě, rostliny a živočichy 3,5,6
- stavíme z přírodních materiálů (domečky, zvířátka, strašidla,...) 2,5,6
- při vycházkách upevňujeme pravidla chování v přírodě 3,5
- obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti 1,2,6
- pečujeme o květiny 1,2,6
- pozorujeme klíčení semínek 2,6
- hrajeme pexesa a kvarteta s náměty zvířat a rostlin 1,2,4
- malujeme na kamínky 2,6
- zhotovujeme různé druhy „šperků“ z přírodnin 1,2,6
- soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určenými písmeny 1,2,5
- soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat a rostlin 2,4,6
- vyprávíme si o domácích zvířatech a o péči o ně 1,6
- kreslíme domácí mazlíčky 2,4,6
- v encyklopediích vyhledáváme informace o zvířatech a přírodě 1,3,6

Roční období

- kreslíme určitý strom (krajinu) v jednotlivých ročních obdobích, pozorujeme, jak jej příroda mění 1,2,4,6
- čteme o přírodě z encyklopedií a jiných tiskovin 1,3
- učíme se básničky a písničky s tematikou přírody nebo zvířat 1,3,5
- zpíváme písničky s přírodní tematikou 1,3
- na vycházkách pozorujeme změny přírody kolem nás podle daného ročního období 1,3

JARO

- kreslíme první jarní květiny 1,6
- na vycházce pozorujeme jarní práce v zahradě 1,3
- poznáváme mláďata domácích zvířat 1,6
- učíme se poznávat jarní rostliny a byliny 1,5,6

LÉTO

- těšíme se na prázdniny, mluvíme o jejich významu a využití volného času o prázdninách 1,6
- vymýšlíme situace, které se nám mohou o prázdninách přihodit, reálné i nereálné 1-4

PODZIM

- procvičujeme znalosti barev, při výtvarných pracích se snažíme používat především podzimní barvy 1,3
- pracujeme s přírodním materiálem – listy, větvičky, kaštany, žaludy, aj. 1,2,5
- sbíráme lesní plody pro zvířátka a pomáháme jim přežít zimu 1,3,6

- soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti a vůně 1,3
- vyrábíme draky 2,6

ZIMA

- pozorujeme stopy zvířat ve sněhu 1,2
- zdobíme v parku strom pamlsky pro zvířátka 4,5

Životní prostředí

- při vycházkách pozorujeme čistotu a úpravu okolí 1,3,5
- pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny 5,6
- třídíme odpad 1,5,6
- besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu, co do lesa nepatří 1,4,5
- vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě 1,6

5. Člověk a jeho zdraví

Naše tělo

- prohlížíme a čteme encyklopedie o lidském těle 1,2,3
- zjišťujeme, kolik měříme, hodnoty zapisujeme a sledujeme, jak rosteme 1,2,3
- vyprávíme si o zdravém životním stylu 1,3
- relaxujeme a odpočíváme 5,6
- kontrolujeme pravidelnou hygienu, vyprávíme si o jejím významu 3,5
- sestavujeme zdravý jídelníček 3,4
- kreslíme ovoce a zeleninu 1,3,6
- vystřihujeme nebo kreslíme obrázky jídel a potravin, třídíme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme z nich koláže 1,2,3,6
- sestavujeme zdravý jídelníček 3,4
- soutěžíme ve smyslovém poznávání různých potravin 1,3
- připomínáme hygienické zásady při kašli, rýmě, kýchání, při použití WC, či stolování 1,2,3

Chci být zdravý

- povídáme si o dětských nemocech a jejich léčení, o tom, jak pečovat o své zdraví 1,2,3
- učíme se ošetřovat drobná zranění 1,2
- vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, o bezpečnosti při hrách 1,3
- povídáme si o péči o náš chrup 1,2
- vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se může stát při jízdě na kole, koupání, při jízdě na bruslích 1,3
- učíme se zásadám první pomoci 1,3,5
- vyprávíme si o nebezpečí návykových látek, o tom, co nás může ohrozit v našem okolí v souvislosti s nimi 1,2,3,4,6

Co nás může ohrozit

- ptáme se, co nám může uškodit (zvířata, lidé) 1,3,5

- poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny 1,2,6
- učíme se přivolat první pomoc, policii, hasiče 1,3
- předvádíme, jak se správně chovat v dopravních prostředcích, na ulici, abychom předešli zranění 1,4
- vyprávíme si o vlastních zážitcích v nebezpečné situaci, o jejím zvládnutí, čím jsme mohli situaci předejít 3,5
- besedujeme o návykových látkách a dalších nebezpečích (bonbóny od cizích lidí, neznámí lidé, nenasedat do cizích aut) 1-6

Sportujeme

- hrajeme různé pohybové hry venku na hřištích i v tělocvičně 4,5,6
- seznamujeme se s pravidly míčových her a dodržujeme je při hře 6
- víme, co je fair play a snažíme se tuto zásadu dodržovat 1,2,5
- pořádáme jednoduché sportovní soutěže 6
- relaxujeme při spontánních hrách 6
- při vycházkách překonáváme přírodní překážky 5,6
- provozujeme hry na sněhu 6
- kreslíme do sněhu, vyšlapáváme jednoduché obrázky 6
- kreslíme plakáty, sportovce a diplomy 6
- učíme se nové hry 6
- navštěvujeme tělocvičnu 6

11. Délka vzdělávání

Délka a časový plán ŠVP v naší ŠD je stanoven na dobu pět let. Výhodou vytvoření programu pro celý vzdělávací cyklus je jeho operativnost, možnost reagovat na měnící se podmínky, propojování a přesouvání témat a realizace projektů během dlouhodobé docházky účastníků do školského zařízení.

12. Formy vzdělávání

Vychovatelky se ve své činnosti řídí prováděcím předpisem k zákonu 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a to především vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Činnost školní družiny se uskutečňuje těmito formami: - pravidelné (denní skladba zaměstnání) - příležitostné (nad rámec oddělení, celodružinové akce, projekty) - osvětové - individuální práce - otevřená nabídka spontánních činností, besedy, výklad, skupinová práce, komunitní kruh, dramatizace, vyprávění, doplňování, dílny, dotazníky, ankety, vycházky, testy, relaxace, pohybové aktivity, sportovní soutěže, exkurze, výlety.

Celoroční plán školní družiny

Přírodovědné:

- vycházky do přírody, pozorování změn v přírodě
- rozvoj zájmu o přírodu
- ochrana životního prostředí
- ekologická problematika
- výchova k ohleduplnému přístupu k přírodě

Sportovní:

- zdokonalování fyzických zdatností
- přirozená pohybová aktivita
- kolektivní hry, vytváření smyslu pro fair play
- potlačování nesportovního chování

Estetické:

- rozvoj výtvarné činnosti a fantazie
- zdokonalování v oblasti kresby a malby
- práce s přírodními materiály
- rozvíjení hudebně pohybového nadání

Odpočinkové a rekreační:

- četba a rozvoj sluchového vnímání
- kolektivní a společenské hry
- hry s pohybovými prvky, stolní hry, malování, volné hry
- konstruktivní a tematické hry

Příprava na vyučování:

- didaktické hry, hry k upevnění učiva
- rozšiřování poznatků z vyučování
- rébusy, křížovky, osmisměrky, sudoku, hádanky

Hygiena a zásady péče o zdraví:

- dodržování zásad osobní hygieny a úklid společných prostor
- základy první pomoci, prevence proti úrazům
- zásady stolování

Září

- seznámení žáků s bezpečností, vnitřním řádem školy, školní družiny a školní jídelny pravidla ŠD
- seznámení s režimem dne v ŠD a tématy, kterými se bude zabývat
- zápis žáků k zájmovému vzdělávání v ŠD
- známe kouzelná slovíčka (děkuji, prosím, dobrý den, atd.)
- učit se znát jména svých spolužáků a vychovatelek - utváření kolektivu (moji kamarádi, učíme se toleranci, pořádku)
- pozorovat okolí ZŠ a vycházky do přírody – orientace
- využívání školního hřiště
- výtvarné a pracovní činnosti - seberealizační
- zpíváme písničky (lidové, populární) doprovod kytara, klavír, rytmické nástroje atd.

Říjen

- drakiáda – výroba a pouštění draků
- Halloweenské zábavné odpoledne - strašidelná výzdoba prostorů a tříd ŠD
- soutěž o nejlepší strašidelný kostým
- zdravotní péče – ošetřování odřenin, vyčištění rány
- poznáváme přírodu kolem nás (jak se mění na podzim)

Listopad

- obyvatelé lesa – povídání o lesních zvířatech
- práce s přírodními materiály
- Martin na bílém koni -pověsti o Martinovi, výtvarné činnosti
- překážková dráha pro ŠD
- být viděn – bezpečnost na ulici a při přecházení silnice, chodci, cyklisté, základní dopravní značky
- práce s papírem (zručnost- např. skládání origami, větrníky a další)

Prosinec

- Mikuláš a čert – výtvarné a pracovní tvoření
- tradice a zvyky Vánoc, zpívání a poslech koled a vánočních písní, adventní kalendář
- každý máme své přání - píšeme Ježíškovi
- vánoční vyrábění ozdob a dárečků pro své nejbližší, výzdoba vánočního stromčku,
- pozorování vánoční výzdoby (procházka městem)
- zimní hry (venku, dle počasí)

Leden

- zimní radovánky (v případě sněhu)
- odpočinek u pohádek – čtení, poslech pohádek
- zvířátka v zimě
- seznámení s hudebními nástroji
- zdravotní péče – otužování, předcházení a ošetřování omrzlin
- výtvarná činnost – zimní tematika

Únor

- poznáváme lidské tělo-seznámení s lidským tělem pomocí
- beseda o šikaně a mezilidských vztazích
- sv. Valentýn – co je mít rád? (láska, úcta) - přáníčko, báseň
- výroba masek a výzdoba třídy na Masopust, vyprávění o této tradici
- masopustní karneval a soutěže

Březen

- vyhánění zimy, vítání jara – výtvarné a pracovní činnosti
- příroda se probouzí, klíčení semínek, vysévání semínek, pozorování růstu
- těšíme se na jaro (první květiny, zvířata a jejich mláďata)
- zdravotní péče – alergie, bodnutí hmyzem a jeho ošetření

Duben

- Velikonoční dílny – kraslice, velikonoční výzdoby v ŠD, pletení pomlázky atd.
- Den země - učíme se třídit odpad - povídání si s dětmi o nebezpečí plastů v přírodě
- silnice není hřiště- poučení o hrách venku na ulici
- Pálení čarodějnic - výroba masek, opékání buřtů v atriu, soutěžení

Květen

- Den matek - tvoření dárků a přání pro maminku
- zdravotní péče – úpal, úžeh, jak jim předcházet
- ze života hmyzu – seznámení s hmyzí říší, výtvarné zpracování
- stavby z písku
- sportovní odpoledne

Červen

- zdravotní péče – bezpečnost při koupání a letních aktivitách
- olympiáda ŠD
- písničky k táboráku
- vodní hrátky, osvěžení (př. vodní mlha) dle počasí
- úklidy v ŠD (konec školního roku)
- výtvarné činnosti - léto a prázdniny

13. Plán hospitační a kontrolní činnosti

- pedagogická dokumentace - září, leden, červen
- kabinet a inventář - listopad
- výzdoba a příprava třídy (budovy) - průběžně
- práce vychovatelek - průběžně, minimálně jednou za měsíc
- úroveň výchovně vzdělávací práce hospitace - průběžně, minimálně jednou za 3 měsíce
- zhodnocení výsledků činností v ŠD, vzdělávání, samostudia vychovatelek - 2x ročně

14. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky a výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky. Hodnocení tematického celku provádíme po skončení nebo i v průběhu, zamýšlíme se zda byly splněny sledované cíle. Podle výsledku plánujeme další tematické celky, jejich části upravujeme, obměňujeme, obohacujeme o nové náměty, hledáme nové činnosti a postřehy. Hodnocení žáků provádíme průběžně, hodnotíme jejich výsledky, pokroky i neúspěchy. S žáky hovoříme, rozebíráme důvody nezdaru, využíváme ocenění, pochvalu i diplomy a medaile. Hodnocení zapisujeme podle potřeby nejméně jednou ročně. Hodnotíme aktivitu, náměty, odchýlení od plánů, plnění pedagogického záměru, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

15. Práva a povinnosti dětí

Užívat spontánně celé prostředí ŠD za předpokladu dodržení určitých pravidel.
Účastnit nebo neúčastnit se aktivit nabízených pedagogem nebo ostatními dětmi.
Nerušit svým jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost.
Podílet se na plánování programu, rozhodování ve společných záležitostech.
Vyjádřit svůj názor, naslouchat jiným.
Individuálně uspokojovat své tělesné potřeby.
Vykonávat samostatně činnosti související se samoobsluhou.

16. Podmínky pro výchovu a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků nadaných

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce s rodiči u dětí se zdravotním znevýhodněním. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte. Pokud je ve školní družině žák s mimořádným talentem, potom mu bude nabídnuta možnost využívání školní knihovny a přístup na internet. Při přípravě programu pro takového žaka spolupracuje vychovatelka školní družiny s učiteli základní školy, aby byly žákovi nabídnuty takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojily.

17. Závěr

Děti vnímají svět kolem sebe a začínají se v něm orientovat. Všímají si vztahů mezi lidmi. Chtějí poznávat a tvořit, poznávají přírodu. Při řešení hravých úkolů, jejich dokončování a obměňování pociťují radost. Ta je prvním malým krůčkem k úspěchu. Touží po něm každý, kdo pracuje s dětmi. Úspěch znamená vidět rozzářené oči, úsměv na tváři, slyšet veselé a hlasité povzbuzování. Úspěch je obrovská odměna, které můžeme dosáhnout jen tehdy, když budeme dětem nablízku, budeme s nimi rozmlouvat, naslouchat jim a vnímat to, co nám sdělují.